

Titel: Kapitel 18.

Citation: "Kapitel 18.", i *1905/1906: Lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder:
<https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r16-shoot-chptrd1e4858/facsimile.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: 1905/1906: Lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Vægrer den indkaldte sig ved at afgive Forklaring for Politimesteren, kan denne begære ham indkaldt for Retten til Vidneafhørelse (§ 785), men kan ikke træffe andre Trangsforanstaltninger mod den vægrende.

Reglerne i den foregaaende Paragraf finde tilsvarende Anvendelse ved Indkaldelse til Afgivelse af Forklaring for Politimesteren.

§ 182.

I Overensstemmelse med de i nærværende Kapitel om Vidneførsel i borgerlige Sager indeholdte Regler, jfr. ogsaa § 338, sker Optagelsen af Beviser til Brug ved borgerlige Retssager, som ere anlagte eller skulle anlægges i Udlandet. Naar Begæringen herom er fremkommen fra udenlandske Myndigheder, behøver Varsel til Parterne ikke at gives, medmindre dette udtrykkelig er forlangt, og de i Henhold til § 319 beskikkede Sagførere træde i Parternes Sted. Er der i Anmodningen forlangt inngtaget en særskilt Form eller Fremgangsmaade, skal dette saa vidt muligt ske, medmindre saadant maa anses at være utilstedeligt efter dansk Ret.

Ved Optagelse af Arvelegitimationstingsvidner og desl. blive ligeledes de i nærværende Kapitel og § 338 givne Regler at følge, for saa vidt disse ifølge Forholdets Beskaffenhed lade sig anvende.

Naar Vidner skulle føres om Rigtigheden af et Testament, blive de i Forordningen af 21. Maj 1845 § 24 indeholdte Regler om, hvem der skal stævnes, at følge.

Kapitel 18.

Syn og Skon.

§ 183.

Naar der i en borgerlig Sag fremsættes Begæring om Optagelse af Syn eller Skon, og Begæringen af Retten tages til Følge, saavel som naar i en Straffesag de i § 720 nævnte Betingelser foreligge, udmelder Retten ved et Udmeldelsesdekret en eller flere Syns- eller Skonsmænd. Dersom den, der skal tilkaldes, har en almindelig offentlig Bemyndigelse til Foretagelsen af vedkommende Syn eller Skon, sker i Straffesager Tilkaldelsen ved Rettens til ham rettede Begæring.

Personer, som bo udenfor vedkommende Rets Embedsmaade, kunne kun udmeldes af denne, naar det er oplyst, at de ere villige til at efterkomme Udmeldelsen, eller naar det findes nødvendigt eller hensigtsmæssigt, enten fordi der indenfor Retskredsen ikke findes sagkyndige Personer, som kunne benyttes, eller fordi den Ting, der er Genstand for Forretningen, er udenfor Retskredsen.

§ 184.

Kun Personer, der ere uberygtede og kunne edfæstes, jfr. §§ 175 og 176, kunne udmeldes til Syns- eller Skonsmænd, hvorhos Personer, der vilde være udelukkede fra at handle som Dommere i Sagen ifølge § 62 Nr. 1 og 2, under ingen Omstændigheder maa tilkaldes som Syns- eller Skonsmænd, og de øvrige i § 62 nævnte Personer kun, for saa vidt det ikke er muligt at finde andre lige saa gode.

§ 185.

Enhver, der er pligtig at vidne, er ogsaa pligtig at modtage Udmeldelse som Syns- eller Skønsmand.

Statens Embedsmænd og Bestillingsmænd fritages for Udmeldelse, naar de ved Skrivelse fra de dem foresatte Myndigheder oplyse, at de ikke have den fornødne Tid, eller at Forretningens Foretagelse i øvrigt kommer i Strid med deres offentlige Pligter. Personer, for hvem Syns- eller Skønsforretningens Udførelse vilde medføre stort Besvær eller Ulempe, bør, for saa vidt Omstændighederne tillade det, forskaanes for Udmeldelse. Det samme gælder om den, der har fyldt 65 Aar.

§ 186.

For saa vidt Personer ere beskikkede med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af visse Syn eller Skøn, bør andre kun udmeldes hertil, naar Henvendelse til hine vilde medføre en Forhaling, hvorved Ojemedet kunde forspildes, eller naar andre særegne Grunde gøre det tilrædeligt.

Til Forretninger, ved hvilke der udkræves særegen Indsigt eller Færdighed, bør i Reglen kun udmeldes Mænd, der ifølge offentlig Stilling eller Livserhverv eller dog ifølge offentlig afdagte Prøver maa anses for duelige hertil.

Skal i en Straffesag en Kvinde synes paa Legeme, bør i alle Tilfælde, hvor det til Ojemedets Opnaelse er tilstrækkeligt, ærbare Kvinder dertil vælges, navnlig bør, hvor Spørgsmaal foreligger om Svangerskab eller Barnefødsel, kvindelige Læger eller Jordemødre benyttes, for saa vidt disse maa antages at have tilstrækkelig Indsigt til at afgive Erklæring om Spørgsmaalet.

§ 187.

Enhver af Parterne kan gøre Henstilling til Retten om Valget af Syns- eller Skønsmændene, men Retten er ikke bunden herefter. Retten bør forinden Udmeldelsen meddele Parterne — i borgerlige Sager dog kun, hvis de ere mødte —, hvilke Personer der agtes udmeldte, og give dem Adgang til at udtale sig om disse. Denne Regel kan i Straffesager tilsidesættes, naar Omstændighederne ikke tillade dens Iagttagelse.

Indsigelser, der ikke gøres gældende straks ved Udmeldelsen, kunne i borgerlige Sager ikkun tages i Betragtning, naar Parten oplyser, at han uden Brøde fra sin Side har været ude af Stand til at fremsætte dem tidligere. Den Part, der agter at fremsætte saadanne Indsigelser, har inden en Uge efter Udmeldelsen at indkalde Modparten til et Møde for den Ret, der har foretaget Udmeldelsen, og i dette at fremsætte sine Indsigelser. Rettens Kendelse kan, naar den tager Indsigelserne til Følge, ikke paaklages; nægter den at tage Indsigelserne til Følge, kan der finde Kære Sted over dens Afgørelse.

§ 188.

I borgerlige Sager maa det i Udmeldelsesdekretet tydeligt angives, hvad der er Forretningens Genstand og Ojemed. Tillige nævnes den Tid, da Afhjemlingen skal foregaa — medmindre Fastsættelsen af Tiden herfor efter Omstændighederne findes at maatte bero til senere Beraummelse — og det paalægges de udmeldte til den Tid at møde for at afgive og beedige deres Erklæring.

I Straffesager foretages den til et Syn eller Skøn fornødne Besigtigelse under et Retsmøde — der efter Omstændighederne bliver at foretage udenfor det sædvanlige Tingsted — medmindre Synet eller Skønnet udkræver fortsat Iagttagelse eller Undersøgelse, eller Besigtigelse under et Retsmøde af anden Grund, saasom af Sømmelighedssyn, findes ubensigtsmæssig eller ufornøden, i hvilket Tilfælde Retten kan

overlade Mændene at foretage eller fortsætte deres Besigtigelse udenfor Retsmøde. I saadant Tilfælde bliver der i Udmeldelsesbeslutningen eller Begæringen eller under Møde inden Retten at give dem saadan Meddelelse om Synets eller Skonnets Genstand og Ojemed, som i første Stykke nævnt, samt saadan anden Anvisning, som maatte udkræves. Skulle Mændene afgive skriftlig Erklæring, bliver der i Udmeldelsesbeslutningen eller Begæringen eller i en Tilførsel til Retsbogen, hvoraf Udskrift overgives dem, at forelægge dem bestemte Spørgsmaal til Besvarelse. Tillige meddeles der dem de fornødne Oplysninger af Sagens Aktstykker og fastsættes en Frist til Erklæringens Afgivelse. Anse de yderligere Oplysninger fornødne, kunne de derom henvende sig til Retten.

Vil Foretagelsen af et Syn eller Skon medføre Tilintetgørelse eller Forandring af dets Genstand, bør saa vidt muligt en Del af denne holdes udenfor Undersøgelsen. Lader dette sig ikke gøre, bør Syns- eller Skonsmændenes Antal ikke være under to.

De gældende Regler om Obduktionsforretninger blive fremdeles staaende ved Magt.

§ 189.

I borgerlige Sager kan Retten, naar Syns- eller Skonsmændene bo eller opholde sig langt fra det Sted, hvor Hovedsagen behandles, og deres Fremstilling under Domsforhandlingen skønnes at kunne undværes, i Udmeldelsesdekretet bestemme, at de skulle møde og afhjæmle deres Forretning samt besvare fremsatte Spørgsmaal for en af Retten bestemt Underret.

I Straffesager finder med Hensyn til Syns- og Skonsmænds Mødepligt Reglerne i § 160 tilsvarende Anvendelse.

Skulle Syns- eller Skonsmænd møde for en Underret ifølge en anden Rets Beslutning, maa en Udskrift af denne forelægges Underretten, der forsyner den med en Paategning om, naar Afhjemlingen skal finde Sted.

§ 190.

Udmeldelsesdekretet bliver uden Ophold at forkynde for de nævnte i Overensstemmelse med de for Vidner givne Regler. Skulle Mændene møde for en Underret ifølge en anden Rets Beslutning, skal tillige den i foregaaende Paragraf ommeldte Berømmelse af Afhjemlingen forkyndes for dem, i borgerlige Sager desuden for Modparten.

I borgerlige Sager skulle Syns- og Skonsmændene give Parterne Underretning om, naar og hvor Forretningen foregaar, ligesom de ogsaa, naar Forretningen afgives skriftlig (§ 191), have at meddele Parterne Genpart af den eller dog at give dem Adgang til at gøre sig bekendt med den senest 3 Dage forinden Afhjemlingen.

Klage over Syns- og Skonsmænds Fremgangsmaade ved deres Forretning fremsættes for den Ret, for hvilken Afhjemlingen skal ske. Denne kan paalægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre Forretningen.

§ 191.

Syns- og Skonsmænd afgive, efter Rettens nærmere Bestemmelse, deres Forklaring ved en skriftlig til Retten stilet, af Mændene underskreven Erklæring, eller mundtlig ved Afhøring inden Retten. Have Mændene afgivet skriftlig Erklæring, kan yderligere Forklaring afseskes dem inden Retten; findes Erklæringen mangelfuld, kan derhos Retten paalægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre den i en yderligere skriftlig Erklæring.

Er Erklæring afgiven af et dertil beskikket Kollegium, bør Møde i Retten, hvor saadant skal finde Sted, som Regel ikke fordres af flere end et af dets Medlemmer eller, hvor der er Meningsforskel, af et Medlem for hver af de Meninger, hvori Kollegiet har delt sig; dette udpeger selv de Medlemmer, som skulle give Møde. Hvor Erklæring afgives af to eller flere Syns- eller Skønsmænd, bør, hvis Mændene ikke ere enige, hver enkelt Mening fremgaa af Erklæringen.

Afhørelse af Syns- og Skønsmænd sker efter Reglerne om Afhørelse af Vidner; dog kunne Mændene som Regel overvære hverandres saavel som Vidners Afhørelse, og det kan af Retten tilstedes dem at raadføre sig med hverandre, forinden de svare.

§ 192.

I borgerlige Sager have Syns- og Skønsmænd at bekræfte deres Syn eller Skøn med Ed, medmindre begge Parter give Afkald derpaa. Er Syn eller Skøn afgivet i Henhold til en almindelig Beskikkelse hertil, bortfalder Bekræftelsen. Denne gaar ud paa, at Mændene have udført deres Hverv og afgivet deres Erklæring eller Forklaring efter Samvittighed og bedste Overbevisning.

I Straffesager finder saadan Bekræftelse som i første Stykke nævnt kun Sted under Domsforhandlingen, samt naar Mændenes Erklæring eller Forklaring maa ventes at skulle benyttes som Beris under denne uden personligt Møde af Mændene selv; i sidste Tilfælde skal et Retsvidne saa vidt muligt tilkaldes overensstemmende med § 57, saafremt en særlig Retsskriver ikke er til Stede.

§ 193.

Naar en Syns- eller Skønsmand uden gyldigt Forfald udebliver fra Retsmødet eller uden lorlig Grund vægrer sig ved at udføre Hvervet eller undlader at foretage noget, som paahviler ham i Anledning af dette, eller vægrer sig ved at svare paa de Spørgsmaal, som stilles til ham i Retten, eller ved at bekræfte sin Erklæring eller Forklaring med Ed, hvor saadant er foreskrevet, finde Reglerne i §§ 166 og 177 Anvendelse med de fornødne Lempelser.

Dog kan Retten, naar dette er muligt og efter Omstændighederne kan bidrage til Sagens Fremme, udnævne andre Syns- eller Skønsmænd enten straks, eller naar de anordnede Tvangsmidler forgæves ere anvendte. I borgerlige Sager kan dette dog kun ske efter Begæring af vedkommende Part, der i saa Fald ikke kan forlange yderligere Tvangs Anvendelse mod den eller de genstridige Syns- eller Skønsmænd.

§ 194.

Have Syns- eller Skønsmænd Forfald, eller har det været dem umuligt at gøre Forretningen færdig, komme de i § 166, sidste Stykke, givne Regler til Anvendelse med de Lempelser, som følge af Forholdets Natur.

§ 195.

Med Hensyn til Indsigelser fra Syns- eller Skønsmændenes Side saavel som Kære over de Kendelser, hvorved noget paalægges dem, forholdes efter de om Vidner givne Regler.

§ 196.

De om Vidner givne Regler skulle med de Lempelser, der følge af Forholdets Natur, anvendes paa Syns- og Skønsmænd, for saa vidt ovenstaaende Forskrifter ikke ere til Hinder derfor.

§ 197.

At Syn eller Skøn har fundet Sted, udelukker ikke fornyet Syn eller Skøn over samme Genstand ved de samme eller andre Mænd.

§ 198.

Udmeldte Syns- og Skønsmænd erholde, for saa vidt Udførelsen af det dem paaagte Hvert eller deres Møder for Retten i Anledning deraf gøre det nødvendigt for dem at rejse mere end 3 Kilometer fra deres Hjem, dels Godtgørelse for Udgifterne derved, beregnet efter 2den Klasses Takst for Rejse paa Jernbane, efter 1ste Klasses Takst for Rejse paa Dampskib, og i øvrigt med 30 Øre for hver løbende Kilometer, dels i Tærepenge 2 Kroner, naar Fraværelsen fra Hjemmet ikke varer 4 Timer, og ellers 6 Kroner med Tillæg af 3 Kroner for hver 6 Timer, de ud over 12 Timer ere fraværende fra Hjemmet.

Disse Ydelser eller, hvis de ikke kunne anslaaes bestemt, passende Forskud paa dem skulle i borgerlige Sager tilbydes forud. I Straffesager kunne Mændene ved Udmeldelsens Forkyndelse for dem forlange fornødent Forskud paa Godtgørelsen for Rejseudgifter saavel som paa de dem forinden deres Møde for Retten tilkommende Tærepenge. I øvrigt blive de dem tilkommende Beløb at udbetale ved Rettens Foranstaltning.

Der tilkommer derhos Syns- og Skønsmænd Godtgørelse for andre Udlæg og sportelmæssig Betaling for deres Forretning. Har denne udkrævet særlig Moje eller Tidsanvendelse, kan Retten forhøje Betalingen efter sit Skøn.

Udenfor de nævnte Betalinger maa Syns- eller Skønsmænd under den i Straffelovens § 117 bestemte Straf intet modtage af Parterne for deres Forretning.

§ 199.

Til Understøttelse under Efterforskningen i en Straffesag kan Politimesteren, naar Omstændighederne ikke tillade Opsættelse, lade foretage Syns- eller Skønsforretninger ved Mænd, som han selv tilkalder, samt afkræve disse ubeediget Erklæring angaaende Forretningens Resultat. Ere de paaagældende ikke beskikkede med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af saadant Syn eller Skøn, ere de dog kun pligtige at efterkomme Kaldelsen, naar Forretningen skal foretages og Erklæringen afgives i den Politikreds, i hvilken de bo. Udebliver eller vægrer nogen saaledes tilkaldt Syns- eller Skønsmand sig ved at efterkomme Kaldelsen, kan Politimesteren paalægge ham en Bøde til Politikassen af indtil 20 Kr., at adrede inden en Uge, og, naar Sagen er af sær Vigtighed, endog om fornødent lade ham afhente med Magt. Politimesteren har dog snarest muligt at henvende sig til Retten om Varetagelse af det videre fornødne i Anledning af Forretningen, og det staa da de paaagældende frit for, i Overensstemmelse med § 790, for Retten at forebringe deres mulige Klager over formentlige Overgreb fra Politimesterens Side.

Reglerne i den foregaaende Paragraf finde tilsvarende Anvendelse ved Tilkaldelse af Syns- og Skønsmænd ved Politimesteren.

§ 200.

Det har sit Forblivende ved de gældende Regler om Soforklaringer. Under de i § 175 angivne Betingelser træder den der omhandlede Forsikring i Eds Sted. Naar en Soforklaring skal afgives i en By, i hvilken en Landsret har Sæde, kan Forklaringen efter Rekvirentens Valg afgives for Landsret eller Underret. Dog har

det for Københavns Vedkommende sit Forblivende ved Bestemmelsen i Lov om Oprettelse af en Sø- og Handelsret af 19. Februar 1861 § 16, saaledes at Udmeldelse af Personer til Besigtigelse af Handelsvarer og Skibe i Tilfælde, hvor der ikke er rejst Rets sag, sker ved Formanden for Sø- og Handelsrettens 1ste Afdeling.

Kapitel 19.

Rettens Raadslagninger og Afgørelser.

§ 201.

Domme, Kendelser og andre Beslutninger af en Ret, der ikke beklædes af en enkelt Dommer, og som ikke høre til de Beslutninger, Rettens Formand kan træffe, vedtages ved Afstemning efter forudgaaende Raadslagning. Afstemningsordenen bestemmes ved Lodtrækning for hver enkelt Sag, umiddelbart før Raadslagningen begynder. Formanden stemmer dog altid sidst; han forestaar Afstemningen og samler Stemmerne. Afstemningen sker mundtlig; de afgivne Stemmer indføres udtogsvis i en Stemmegivningsbog. Enhver Dommer har Ret til at paase, at hans Stemme gives rigtigt.

Dommernes Raadslagninger og Afstemninger maa ikke overværes af Tilhørere, med Undtagelse af Retsskriveren.

I en Sags Afgørelse kan ingen Dommer eller Nævning deltage, som ikke har overværet de mundtlige Forhandlinger i deres Helhed. Naar i en Straffesag, som behandles ved Landsret, en Dommer eller Nævning faar Forfald eller af anden Grund maa fratæde, efter at Domsforhandling er begyndt, kan denne fortsættes, saafremt dog højst een Dommer og een Nævning mangler; Dom kan dog, naar der kun er fire Dommere, kun afsiges, naar tre af dem og, naar der kun er to Dommere, de begge ere enige i Afgørelsen.

Ved Forhandlinger, som forudsættes at blive af længere Varighed, kan Formanden i en Ret, som bestaar af flere Medlemmer, bestemme, at en eller flere Dommere som Suppleanter skulle overvære Forhandlingerne for efter Tjenestealder at tage Sæde i Retten i Stedet for det eller de Medlemmer af denne, der maatte faa Forfald.

§ 202.

I Dommens Vedtagelse deltage for Landsretternes Vedkommende mindst tre, i Straffesager, i hvilke Nævninger ikke medvirke, mindst fem Medlemmer, jfr. dog § 201, og for Højesterets Vedkommende mindst syv Medlemmer af Retten. Samme Regler gælde ogsaa for Vedtagelse af Kendelser, medmindre andet er bestemt.

§ 203.

For enhver Afgørelse i en Ret, der beklædes af flere Dommere, skal der være Stemmeerlighed. Kræver Afgørelsen Afstemning over flere Punkter, ere de Dommere, som have befundet sig i Mindretal, pligtige at deltage i de senere Afstemninger, for saa vidt det modsatte ikke særlig er bestemt.

Danner der sig i en Straffesag om det samme Spørgsmaal flere end to forskellige Meninger, af hvilke ingen er i Flertal, blive de for Sigtede ugunstigste Stemmer regnede sammen med de nærmeste mindre ugunstige, indtil der udkommer Stemmeer-